

Smidt Otto Jul'evič /18(30).9.1891, Mogilëv, - 7.9.1956 Moskva/, sovjetisk vitenskapsmann - matematiker, astronom, geofysiker, statsmann og samfunnsfaktor, akademika av SSSRs Vitenskapsakademi (1935; korresponderende, 1933) og av Ukrainske SSRs Vitenskapsakademi (1934), Helt av Sovjetunionen (27.6.1937), Medlem av Sovjetunionens Kommunistiske parti fra 1918. I 1913 fullførte han universitetsstudiet i Kiev; fra 1916 privatdosent der. Etter Oktoberrevolusjonen 1917 medlem av kollegiene i en rekke folkekommissariater (Folkekommissariatet for produksjon i 1918-20, Folkekommissariatet for finanser i 1921-22 osv.) og en av organisatorene for høyereutdanning, vitenskap (arbeidet i Folkekommissariatet for opplysning, i Det statlige lærde råd ved Folkekommissarienes Råd /regjeringen/ og i det kommunistiske akademi) og forlagsvirksomhet (direktør for Statlig Forlag 1921-1924, hovedredaktør av Bol'shaja Sovetskaja Enciklopedija [Store Sovjetencyklopedi i 1924-41]). I 1923-1956 professor ved Moskvas Statsuniversitet. I 1930-32 direktør for Arktisk institutt. I 1932-39 sjef for Glavsevmorput' /Hovedstyret for Den Nordlige Sjøvei). I 1939-42 visepresident i SSSRs Vitenskapsakademi. I 1937 ble Institutt for teoretisk geofysikk ved Sovjetunionens Vitenskapsakademi opprettet på Š's initiativ (Š. var det direktør til 1949). Hovedarbeidene innen matematikk angår algebra; monografien "Abstraktnaja teoria grupp" [Abstrakt gruppeteori] (1916, 2. opplag, 1933) øvde en betydelig innflytelse på utviklingen av denne teori. Š. var grunnlegger av den Moskovittiske algebraiske skole, hvis leder han var gjennom mange år. I midten av 40-åra framsatte Š. en ny kosmisk hypotese om dannelsen av Jorda og planetene i Solsystemet (se Smidts hypotese), utarbeidelsen av hvilken (teori) han fortsatte sammen med en gruppe sovjetiske vitenskapsmenn helt til livets slutt. Š. var en av de store utforskere av Sovjetisk Arktis. I 1929 og 1930 ledet han ekspedisjoner på isbryterdamperen "Georgij Sedov", som (ekspedisjoner) organiserte på Frans Josef Land den første vitenskapelige forskningsstasjon, undersøkte den nordøstlige del av Karahavet, vestkysten av Severnaja Zemlja og oppdaget en rekke øyer. I 1932 gikk ekspedisjonen på isbryterdamperen "Sibirjakov" under Š.s ledelse for første gang i løpet av en navigeringssesong fra Archangel'sk til Stillehavet. I 1933-34 ledet Š. ferden på damperen "Čeljuskin" gjennom Den Nordlige Sjøvei. I 1937 ledet han en luftekspedisjon for opprettelse av den drivende stasjon "Severnyj poljus-1" (Nordpol-1), og i 1938 - operasjonen med å berge personalet på stasjonen fra isflaket.

4. s. 107
Medlem av SSSRs CIK (sentrale eksekutivkomité), deputert av SSSRs Øverste Sovjet. Belønnet med tre Leninordener, tre andre ordener, samt medaljer. Etter Š. er oppkalt: øy i Karahavet, nes på kysten av Tsjuktsjerhavet, region i den Cukotiske autonome okrug (distrikt) i Magadanskaja oblast', Institutt for Jordens Fysikk ved Sovjetunionens vitenskapsakademi osv.

Verk: Utvalgte arbeider. Matematikk. Moskva, 1959; Utvalgte arbeider. Geografiske arbeider. Moskva, 1960; Utvalgte arbeider. Geofysikk og kosmogoni. Moskva, 1960.

Litteratur:

- Kuroš A.G.: Otto Jul'evič Šmidt. (K 60-letiju so dnja roždenija), "Uspechi matematičeskich nauk", 1951, t. 6, v. 5 (45)
[Otto Jul'evič Šmidt. (Til 60-årsdagen for hans fødsel), "Framgang inne matematiske vitenskaper", 1951, bd. 6, hefte 5 (45)].
Otto Jul'evič Šmidt. Žizn' i dejatel'nost' [O.J.S. Liv og virksomhet]. Moskva 1959.
Podvigina E.P., L.K. Vinogradov: Akademik i geroj [Akademiker og helt]. Moskva 1960.
Chil'mi G.F.: Štrichi k portretu O.Ju. Šmidta [Streker til O.J. Šmidts portret]. "Priroda", 1973, No 4.
Mitrofanov N.N.: Tverdyj splav [Fast legering]. (I boka:) Etjudy o lektorach [Studier over forelesere]. Moskva 1974.
Duël' I.I.: Linija Žizni [Livets linje]. Moskva 1977.

Bol'shaja Sovetskaja Enciklopedija, 3. utg. bd. 29, s. 444, sp. 1318-1319, Moskva 1978.

Šmidta gipoteza (Šmidts hypotese) i astronomi - kosmogonisk hypotese hvis hoveddel er en antagelse om planetenes dannelse gjennom forening av kalde faste legemer av forskjellige dimensjoner som roterte rundt Sola. Den ble utarbeidet i 1943 av O.Ju. Šmidt på grunnlag av en kritisk studie av den planetariske kosmogonis historie og en analyse av lovmessighetene i planetenes bevegelse. Šmidt greide for første gang å forklare årsakene til planetenes direkte aksiale rotasjon (dvs. rotasjon i samme retning som rotasjonen rundt Sola) og oppdage en måte til å forklare lovmessigheten i planetenes avstander fra Sola. Antagelsen om dannelsen av jorda og av de med den beslektede planeter gjennom akkumulasjon av faste legemer fører til konklusjonen om deres relativt kalde initialtilstand. Denne Šmidts slutning medførte en revisjon av mange forestillinger om Jordas geofysiske, geologiske og geokjemiske historie. På grunnlag av Šmidts hypotese er mange sider ved akkumulasjonsprosessen og den videre utvikling av planetene studert av hans medarbeidere og tilhengere.

På grunnlag av fordelingen av bevegelsesmengdens moment mellom Sol og planeter framsatte Šmidt en antagelse ifølge hvilken en sverm av legemer, av hvilke planetene ble akkumulert, ble grepet av Sola fra det interstellare rom. Imidlertid, etter L.E. Gurevičs og A.I. Lebedinskijs (1950) undersøkelser, som viste at de legemer fra hvilke planetene ble akkumulert, skulle ha dannet seg i Solas omgivelser, ble ideen om grepet av en sverm erstattet med en antagelse ifølge hvilken Sola har grepet en del av et gassaktig-støvaktig stoff i en av de interstellare tåker.

Den del av Šmidts hypotese som omhandler planetenes akkumulasjon av kalde faste legemer, og som har fått vidanerkjennelse, blir ofte kalt Šmidts teori; i dette tilfelle blir benevnelsen «Šmidts hypotese» reservert for antagelsen av Solas grep (griping) av stoff til oppbygging av planetene, som (grep) forblir ubevist og benektes av mange forskere. B.Ju. Levin.

Bol'saja Sovetskaja ěnciklopedija, 3 utg. bd. 29, s. 444-445, sp. 1320
1321. Moskva 1978

Šmidt Sigurd Ottovič (f. 15.4.1922, Moskva), sovjetisk historiker, doktor i historiske vitenskaper (1965). Medl. av SSSRs Kommunistiske parti siden 1947. Sønn av O.Ju. Šmidt. Fullførte i 1944 studier ved historisk fakultet ved Moskva universitet. Siden 1968 formann for Arkeografisk kommisjon ved SSSRs Vitenskapsakademi. Siden 1949 i Moskva Historisk arkivinstitutt, professor (siden 1970). Hovedverk om sosialpolitisk historie til russisk feudalisme (særlig 16. årh), om kulturens historie, historieskriving, kjeldegransking, arkeografi, arkivkunnskap, studie- og undervisningsmetodikk i historie.

Verk: Det russiske autokratis oppkomst. Undersøkelse av den sosialpolitiske historie på Ivan Groznyj's (Den grusomme) tid. Moskva, 1973.

Bol'saja Sovetskaja ěnciklopedija, 3. utg. bd. 29, s. 444, sp. 1320, Moskva 1978.